

מראי מקומות - מגילה

יג:

כן עם אחשורוש (וע' בקו"א שם שהוכיח דלא כהמהרש"א, שהרי נאסרה למרדכי בשנת י"ג למלכותו, ומת ב"ה, וא"כ נמצא דדריש צוה לבנות הבית כשהי' תינוק, ותמוה לומר כן). מיהו ע' בתוס' הרא"ש דכ' דכורש [דהוא דריוש] הי' באמת בן מרדכי, ונקרא בן אחשורוש משום שגדל בביתו. [וע"ע בברכי יוסף [ח"ב, אה"ע, י"ג, ו'] דהק' דהא אנוסה היתה, וא"כ לא היתה צריכה הבחנה כלל, ע' מה שהאריך בזה, ואכ"מ].

ה. אין הקב"ה מכה את ישראל אא"כ בורא להם רפואה תחלה

פי' המהרש"א הענין, לפי שהקב"ה הבטיח שלא יעשה כלה לכלל ישראל, וע"כ היסורין שבאין על כלל ישראל אין באין לכלותו, רק למרק חטאם, והיינו רפואתו, דהיינו שודאי יהיו נרפאין, משא"כ באומות העולם, דאפשר שיעשו כלה, ולא תהי' בהם רפואה כלל ע"י המכה.

ה. אית בהו רבנן, עם א' הן

פי' המהרש"א, כמו ששאר עם אינן במצוות, כך הרבנן שבהם אינם מקיימים מצוות. אבל השפת אמת כ' דיותר נראה לפרש שהוא משום דכל ישראל ערבים זב"ז.

ו. ואפי' נופל זבוב לתוך כוסו של א' מהן וכו'

ע' ברא"ש בע"ז (פרק ה', סי' י"א), דהוכיח מכאן דדבר שנופל לתוך צונן אינו אוסרו מיד, ומשום דנותן טעם לפגם הוא. וע"ע בשו"ע (יו"ד, ק"ז, ב') דמבואר דזבוב מותר אפי' אם נמצא בתבשיל חם, משום דמאוס הוא.

א. ומאי צניעות היתה בה ברחל

רש"י פי' שהצניעות היתה שלא יתפרסם הדבר שמסר לה סימנין. וע' בן יהוידע דהק' דאי"ז צניעות אלא רחמנות וגמ"ח. ולכן ביאר דהצניעות הי' במה שלא ראה יעקב את רחל כל הז' שנים, דאם הי' רואה אותה, אז ודאי הי' יעקב מכירה, אפי' בחושך, דא"א שרחל ולא היה שווים לגמרי בעינינים אלו.

ב. אלא מתוך סימנין שמסרה רחל

ללאה, לא הוה ידע עד השתא

ויש להק', א"כ לכאן הו"ל קידושי טעות. וכן הק' החזקוני (בראשית כ"ט, כ"ה) ותי' ויש לומר משידע שהיא לאה, בעל לשם קידושין. וע"ע בדרך שיחה (להגר"ח קניבסקי), דתי' דלא הי' מקח טעות משום דבדיעבד הסכים (ומשמע דבכל מקח טעות הוי רק זכות חזרה, ולא דלא הי' מעשה קנין כלל, ואכמ"ל. ועוד יש לדון דאולי נישואין שקודם מתן תורה הי' בגדר חופה, דהיינו הכנסה לרשותו גרידא, וכמש"כ הרמב"ם בתחלת הל' אישות, וא"כ י"ל דלא שייך בזה טעות כלל, וכמש"כ בשו"ת רעק"א (ק"ו), אולם ע' בחזון איש (אה"ע נ"ו, ט') דצייד דגם בחופה שייך מקח טעות, ואכמ"ל בזה).

ג. וטובלת ויושבת בחיקו של מרדכי

הק' תוס', הא צריך ג' חדשים להבחנה, וא"כ איך היתה משמשת עם אחשורוש ומיד עם מרדכי. ותי' דהיתה משמשת במוך. ופי' המהרש"א דהיתה משמשת במוך עם אחשורוש, ומה שנתעברה ממנו וילדה דריוש, כ' דזה הי' אחר שנאסרה על מרדכי. אבל בטורי אבן (בהשמטות) ביאר דכוונת תוס' דהיתה משמשת במוך עם מרדכי, דיראה היתה לעשות